

Markupplåtelse på offentlig plats

Fastställd av tekniska nämnden
Framtagen av teknikförvaltningen
Gäller från 2025-02-12
Ärendenr TN 2025/83
Version [1.0]

Markupplåtelse på offentlig plats

Innehåll

Markupplåtelse på offentlig plats	1
1. Riktlinjens syfte och avgränsning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Förutsättningar	4
2. Tillstånd, ansökan och avgifter	5
2.1 När behövs inte tillstånd?	5
2.2 Vad ingår i tillståndet och markupplåtelsen?.....	6
2.3 Vad ska vara med i ansökan?	6
2.4 Hur går ansökan till?	7
2.5 Avbokning och ersättning	7
2.6 Efterlevnad och konsekvenser	7
3. Villkor, krav och upplysningar	7
3.1 Generella villkor och krav.....	8
3.2 Upplysningar	9
4. Regler och villkor för olika upplåtelseformer	11
4.1 Försäljningsplatser	11
4.1.2 Tillfälliga försäljningsplatser.....	11
4.1.3 Fasta försäljningsplatser.....	12
4.2 Tillfälliga och mobila försäljningsplatser: matvagn och foodtruck	12
4.3 Reklam, varuvisning, information och distribution	13
4.4 Byggskyltar/banderoller, övrig affischering och skyltning	14
4.5 Byggetableringar	15
4.6 Uteserveringar	15
4.7 Valbodar.....	18
4.8 Evenemang	19
5. Kontakter och information.....	20

1. Riktlinjens syfte och avgränsning

Syftet med riktlinjen är att styra och stödja Tekniska nämndens yttrande i Polismyndighetens tillståndshantering för markupplåtelser på offentlig plats. Riktlinjer ger även en förbättrad rättssäkerhet för den som ansöker om tillstånd för markupplåtelse. Riktlinjen omfattar de villkor som tekniska nämnden ställer på tillståndshavaren för markupplåtelsen.

Viktiga angränsade dokument är av Regionfullmäktige beslutade allmänna lokala ordningsföreskrifter, taxa för användande av offentlig plats och Torhandelsstadgan för Gotland.

Utöver de villkor som tekniska nämnden ställer i samband med godkänd markupplåtelse är sökande ansvarig för att se till att andra typer av villkor och tillstånd som kan omfatta verksamheten efterlevs och finns tillhanda.

I denna riktlinje behandlas frågor som rör begreppen allmän plats och offentlig plats. Enligt Plan- och bygglagen (2010: 900) inbegriper begreppet allmän platsvägar, gator, parker, torg eller andra områden som enligt detaljplan är avsedda för gemensamma behov. I ordningslagen (1993:1617) används det vidare begreppet **offentlig plats**. Offentlig plats är inte alltid allmän plats i detaljplan utan rymmer mer än begreppet allmän plats. Det omfattar även områden som enligt detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet liksom andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik. Genom lokala föreskrifter kan kommunen jämställa andra platser än de som anges i ordningslagen. Det innebär att ordningslagens bestämmelser utsträcks till att gälla även på sådana platser (1 kap. § 2 OL). Kommunen kan även införa ytterligare bestämmelser, exempelvis för hur offentliga platser får användas. I de allmänna lokala ordningsföreskrifterna står att läsa vilka platser och områden som har jämställts med offentlig plats.

Med begreppet tillstånd avses, om inget annat anges, det tillstånd som Polismyndigheten ger för användande av offentlig plats även kallat markupplåtelse.

1.1 Bakgrund

Gotland är en unik plats med en fantastisk historia. Här skapar vi tillsammans en plats där många intressen ska samverka och både boende och besökare ska kunna ta del av vad denna magiska plats kan erbjuda. Markupplåtelser är en viktig del i vårt gemensamma arbete att göra stads- och utemiljön på Gotland till en attraktiv miljö för alla. Ön har ett levande kulturarv, och i Visby innerstad är omsorgen om vårt gemensamma världsarv vägledande för hur vi vill utforma och ta hand om vår stadsmiljö. Stads- och utemiljön får sin karaktär av husfasader, utformningen av gator, torg och parker och hur det offentliga rummet möbleras. Markupplåtelser som tar plats i det offentliga, gemensamma rummet är en viktig del av innehållet och utformningen betyder mycket för helhetsintrycket. Därför är det viktigt att markupplåtelser samspelar med omgivningen. De lokala förhållandena, liksom den politiska målsättningen inom kommunen, måste kunna få ha avgörande betydelse för kommunens ställningstagande.

I varje enskilt ärende görs bedömning av aktivitetens lämplighet på platsen, platsens fysiska förutsättningar, allmänhetens tillgång till platsen, hur platsen nyttjas idag och hur platsen och allmänheten kan gynnas av eventuell upplåtelse.

Att en upplåtelse har getts vid ett enskilt tillfälle betyder inte med automatik att samma bedömning kommer att göras vid andra ansökningstillfällen. Förutsättningarna för att medge en upplåtelse kan ändras och annan bedömning göras.

Kommunen har också att ta hänsyn till att möjliggöra arbeten i offentlig miljö som är nödvändiga för ett fungerande samhälle och dess infrastruktur även om det tillfälligt inkräktar på tillgängligheten.

I Riktlinjer för markupplåtelse har vi sammanställt råd och regler som gäller för dig som vill nyttja offentlig plats. Det har vi gjort för att stads- och utemiljön ska bli så bra som möjligt, för boende, besökare och näringsliv. Markupplåtelser i det offentliga rummet ska om möjligt inte inkräkta på kraven om god framkomlighet för fotgängare, tillgänglighet för personer med funktionsvariationer, trafik, transporter och räddningstjänst.

Riktlinjerna är utformade för att vara ett bra stöd till dig i planering och ansökan om tillstånd. De bygger på de lagar som styr hur det offentliga rummet ska utformas och hur vi ska arbeta med vårt gemensamma kulturarv. Riktlinjerna är utformade så att om du följer de råd och regler som listas, blir din ansökningsprocess enklare.

1.2 Förutsättningar

Polisen är tillståndsgivande myndighet och har därmed ett antal parametrar som prövningsgrund. Polisen prövar ärendet med hänsyn till trafik samt allmän ordning och säkerhet. Kommunens roll i tillståndsprövningsprocessen är att bedöma och yttra sig i den remitterade polisansökan. När kommunen yttrar sig får den ange villkor som behövs för att tillgodose de intressen som kommunen har att bevaka i fråga om skötseln av den offentliga platsen, markanvändning, stadsbild, miljö och trafik (3 kap. 15 § OL)

Polismyndigheten skall inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats. Om kommunen avslår ansökan, får tillstånd inte ges. Om kommunen uppställer villkor får tillstånd meddelas endast om det förenas med dessa villkor (3 kap. 2 § OL)

Markhandläggare har, på delegation av tekniska nämnden, rätt att avstyrka ansökningar på grund av tidigare erfarenheter, misskötsel eller störningar.

Markhandläggare anvisar i vissa fall plats för markupplåtelse. Vilken plats som anvisas styrs av den typ av verksamhet eller aktivitet som upplåtelsen avser. Om den önskade platsen av någon anledning inte bedöms som lämplig för ändamålet eller är upptagen kan handläggare anvisa en annan lämplig plats. Dialog med sökande förs om önskad plats inte kan medges och alternativ plats kan föreslås.

Tillståndshavaren står för samtliga kostnader som uppstår i samband med verksamheten som bedrivs inom ramen för tillståndet.

Tillståndshavaren är juridiskt ansvarig i lagens bemärkelse och därmed skyldig att hålla sig informerad om vilka övriga tillstånd som krävs utöver tillståndet för markupplåtelsen.

Tillstånd ges för max 1 år, inga tillsvidare tillstånd ges. För att förnya tillstånd krävs en ny ansökan och bedömning görs av handläggare i aktuell ansökan. Att tillstånd tidigare

utfärdats för platsen och aktiviteten är ingen garanti för att nytt tillstånd kommer att beviljas. Förutsättningar och förhållanden för aktuell plats kan ha ändrats.

Andrahandsupplåtelser tillåts endast när kommunen själv arrangerar evenemang, loppisverksamhet, marknader och liknande. Tillståndshavaren är då den ansvarige anordnaren och ansvarar därmed för att villkoren i kommunens yttrande följs.

Tillståndshavaren har inget besittningsskydd och därmed ingen rätt till ersättning eller ersättningsplats om tillståndet återkallas eller inte blir förnyat. Tillståndshavaren har inte rätt till ersättning eller ersättningsplats om omsättningen påverkas negativt av förändringar i stadsmiljön. Tillståndshavaren har inte heller rätt till ersättning eller ersättningsplats i det fall upplåtelsen måste avbrytas och material flyttas undan på grund av akuta arbeten så som underhåll eller reparationer.

2. Tillstånd, ansökan och avgifter

För användning av en offentlig plats, på ett sätt som platsen inte är upplåten för enligt detaljplan, krävs som regel tillstånd från Polismyndigheten.

Platsen får börja nyttjas först när tillstånd meddelats från Polismyndigheten. Inget material får uppställas på platsen innan tillstånd utfärdats oavsett om en ansökan är inskickad eller inte. Allt material som uppställts på upplåten yta ska alltid tas bort i sin helhet innan tillståndsperioden löpt ut. Markytor ska städas och återställas. Tillstånd kan inte ges retroaktivt. Vid eventuellt överklagande av avslagen ansökan måste material bortforslas till dess att eventuellt nytt tillstånd utfärdats.

Har tillstånd utfärdats för ett användningsområde, exempelvis uteservering, får platsen inte användas till annan typ av verksamhet eller aktivitet. Skulle platsen behöva nyttjas i annat syfte måste befintligt tillstånd återkallas och en ny ansökan med ändrad användning skickas till polismyndigheten.

Beslut om tillstånd för användande av offentlig plats kan överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen. Överklagandet skall ha inkommit till förvaltningsrätten senast tre veckor från den dag då det tillkännagavs på kommunens anslagstavla att protokollet över beslutet justerats.

Polismyndigheten tar ut en ansökningsavgift och Region Gotlands debiterar i enlighet med gällande taxa för markupplåtelse. I taxan hittar du mer information om vilka avgifter som gäller för de olika upplåtelseformerna.

2.1 När behövs inte tillstånd?

Vid torghandel krävs inte tillstånd från Polismyndigheten. Detta eftersom platsen används på det sätt som avsetts i detaljplanen. Ansökan om torghandelsplats görs direkt till Region Gotland. Regler för upplåtelse i samband med torghandel regleras i torghandelsstadgan och upptas därför inte i denna riktlinje.

Om den offentliga platsen tas i anspråk endast tillfälligt, i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. Alla dessa tre förutsättningar ska vara uppfyllda för att ianspråktagandet ska vara tillståndsfritt. Ett ianspråktagande av platsen under mer än någon timme kan inte anses som tillfälligt utnyttjande. Med obetydlig omfattning avses att den yta

som används är så liten i förhållande till den offentliga platsen att användningen inte stör ordningen och säkerheten. Användningen får inte heller vara kontinuerligt återkommande.

Är du osäker på om tillstånd krävs, kontakta Region Gotland för information och rådgivning.

2.2 Vad ingår i tillståndet och markupplåtelsen?

Som regel ingår endast nyttjanderätten av den upplåtna markytan. Det material som ska uppställas på platsen är tillståndshavarens ansvar att ordna. Region Gotland tillhandahåller generellt inte el, avfallshantering, vatten eller avlopp och det ingår därmed inte i den avgift som debiteras för upplåtelsen. Tillståndshavaren ansvarar för att hantera och beställa de tjänster och åtgärder som krävs för verksamheten.

I de fall trafiken behöver ledas om ska en trafikanordningsplan lämnas in till teknikförvaltningens trafik- och gatuenhet i förväg. Tillståndsinnehavaren ansvarar för genomförande av avstängning, omledning och skyltning i enlighet med den av teknikförvaltningens godkända trafikanordningsplan, material tillhandahålles inte av kommunen.

Kommunens offentliga avfallskärl får inte användas för avfall som uppkommer från verksamheten. Egen avfallshantering måste ordnas.

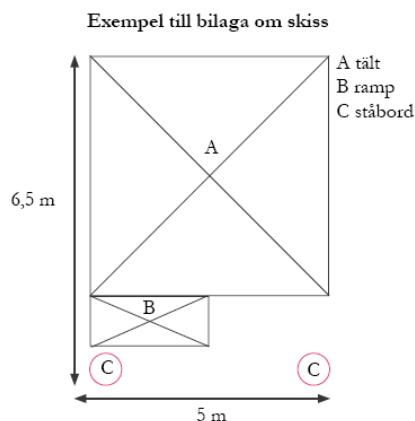
2.3 Vad ska vara med i ansökan?

Utöver uppgifter om sökanden ska det i ansökan tydligt framgå vilken typ av verksamhet som ska ske på platsen. För att säkerställa lämplig gestaltning och utformning ska bild och/eller skiss bifogas i ansökan med tillhörande mått. Särskilda behov av fordonsuppställning eller fordonstrafik utanför gatunätet ska framgå av ansökan. Det ska också framgå vilken typ av fordon som ska användas och i vilken omfattning.

Olika typer av användningsområden ställer olika krav på information i ansökningsförfarandet. Nedan beskrivs generella uppgifter som behöver tas med eller bifogas i polisansökan. Skulle någon information saknas kommer du att få en begäran om komplettering. Ärendet kan inte handläggas innan komplettering inkommit.

Ansökan behöver generellt innehålla:

- i Vilken typ av verksamhet som ska bedrivas på platsen
- i Bilder och skisser som tydligt visar material som ska uppställas på platsen
- i Måttangivelser på önskad yta samt måttangivelser på material som ska ställas upp inom ansökt yta
- i Vilken tidsperiod platsen önskas nyttjas. Kom ihåg att ta med tid för etablering och avetablering.
- i Faktureringsadress och eventuell fakturamärkning

2.4 Hur går ansökan till?

Ansökan om användande av offentlig plats ska skickas in till Polismyndigheten. Polismyndigheten tar ut en ansökningsavgift i samband med ansökan och handläggning av ärendet påbörjas först när betalning registrerats. Ansökningsavgiften återbetalas inte oavsett om ansökan bifalls, avslås eller återkallas.

Utöver betalning av Polismyndighetens ansökningsavgift tar kommunen ut en avgift vid utfärdat tillstånd för ianspråktagandet av den offentliga platsen. Tillståndshavaren är skyldig att betala avgift för hela den tid och hela den yta som tillståndet avser. Det gäller även om platsen nyttjas endast en kortare tid än vad tillståndet ger rätt till. Samma sak gäller om tillståndshavaren använder en mindre yta än vad tillståndet anger. Mer information om detta finns att läsa i Region Gotland taxa för markupplåtelse.

2.5 Avbokning och ersättning

Om tillståndshavaren inte längre vill eller behöver nyttja sitt tillstånd, det vill säga inte längre behöver använda den offentliga platsen, ska detta meddelas till Polismyndigheten. Återkallelse ska skickas till Polismyndigheten tillsammans med tillståndshavarens organisationsnummer och polisens diarienummer. Först efter det kan platsen avbokas och återbetalning sker från den dag som återkallelsen inkommit till polismyndigheten. Återkallas tillståndet innan angiven tillståndsperiod påbörjats debiteras inte någon avgift.

2.6 Efterlevnad och konsekvenser

Polismyndigheten tillsammans med kommunen utövar tillsyn av markupplåtelser. Kommunen bevakar att villkor efterlevs och att kommunens mark nyttjas på det sätt som angetts i tillståndet. Polismyndigheten som tillståndsgivare kan utfärda förelägganden, viten, vidta fysiska åtgärder och även återkalla tillstånd. Om mindre avvikelser från villkoren görs kommer rättelse att krävas. Om problemen kvarstår kan vite eller böter utgå och tillståndet kan återkallas. Material och möbler måste ha avlägsnats från platsen när tillståndet löpt ut, återkallats eller om kommunen begärt tillgång till platsen med anledning av underhållsåtgärd eller liknande. Om en tillståndshavare bryter mot villkoren i tillståndet kan Tekniska nämnden välja att inte tillstryka framtida ansökningar.

3. Villkor, krav och upplysningar

För att bevaka kommunens intressen har kommunen rätt att uppställa villkor kopplat till markupplåtelsen. Polismyndigheten skall inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats. Om kommunen avstyrker ansökan, får tillstånd inte meddelas. Om kommunen för tillstyrkan uppställer villkor enligt 15 §, får tillstånd meddelas endast om det förenas med uppställda villkor.

Kraven kan beskrivas som de förutsättningar som uppställs för att få tillstånd att använda offentlig plats och villkoren är de regelverk som tillståndshavare har att förhålla sig till vid markanvändandet. Villkor som medföljer tillståndet måste uppmärksammas och följas. Villkoren i ett tillstånd kan variera beroende på plats, tid och användning. Villkoren anpassas efter behov och givna omständigheter. Generella villkor gäller som regel för samtliga upplåtelser. De särskilda villkoren är kopplade till olika typer av upplåtelsekategorier som exempelvis uteserveringar eller försäljningsplatser.

Upplysningar är information som kan vara av vikt för tillståndshavaren och kan regleras av annan lagstiftning, regelverk och krav. Dessa anpassas också efter förutsättningar och är tänkta att fungera som stöd till tillståndshavaren. Det är tillståndshavarens ansvar att säkerställa att verksamheten har alla nödvändiga tillstånd och uppfyller eventuella krav för sin verksamhet. Upplysningarna täcker inte alla regelverk som kan komma att vara aktuella för tillståndshavarens verksamhet. Upplysningarna ska betraktas som information, stöd och hjälp.

3.1 Generella villkor och krav

Nedan följer ett antal generella villkor och krav rörande nyttjande av offentlig plats.

- När tillståndet upphör skall marken städas och allt inom tillståndsgiven yta återställas till ett av kommunen godkänt skick. Tillståndshavaren svarar för alla kostnader i samband därmed. Anmälan om skada och åtgärd ska lämnas till handläggare på Offentlig plats. Om tillståndshavaren inte återställer marken kan kommunen komma att utföra återställningen på tillståndshavarens bekostnad. Upplåtelse som medför renhållningsåtgärder, skador m.m. debiteras enligt självkostnad, § 6 Kostnader för återställande av mark.
- Vid behov av akut underhåll eller reparationer av ledningsstråk och mark, ska tillståndshavaren på begäran av kommunen omedelbart ställa erforderligt arbetsutrymme till kommunens förfogande och därvid nedmontera eller låta flytta hindrande material under den tid som krävs för att utföra arbetet.
- Inom upplåtet område ansvarar tillståndshavaren för gatuhållning, snöröjning, halkbekämpning och sandupptagning under den period som tillståndet avser. God ordning ska råda på platsen även under etablering och avetablering.
- Inga ingrepp får göras i mark, gatubeläggning, träd, belysningsstolpar eller liknande. All förankring av material på upplåten yta ska ske ovan mark med tyngder som inte skadar mark, grönytor eller träd.
- Ytan får endast användas för det ändamål som tillståndet medger. Ändrat användande kräver ny polisansökan och prövning. Allt ska få plats inom upplåten yta. Inga föremål får placeras utanför tillståndsgiven yta. Detta gäller även under etablering och avetablering.
- Brandposter, brunnar, nedstigningsschakt, avstängningsventiler, kopplingskåp, parkeringsautomater, offentlig belysning, trafiksignaler och vägtrafikmärken får inte blockeras, övertäckas eller skymmas.
- Sladdar och kablar som korsar gång- och körbana ska hängas upp på minst 4,5 m höjd över gångbana och minst 6,0 m över körbana. Om de ligger på gångbana eller på andra ytor som gående ska passera, ska de täckas med halkfri kabelränna. Kabelrännan ska vara försedd med gul kontrastrand för att underlätta för personer med nedsatt syn. Linor, kablar och liknande får inte fästas i träd, belysningsstolpar, trafikstolpar eller liknande.

Gestaltning och utformning

För att säkerställa att det som uppställs på offentlig plats harmonierar väl med omgivningen är det viktigt att hänsyn tas till den specifika platsens förutsättningar.

- I Visby innerstad ska särskild hänsyn tas till världsarvet vad gäller gestaltning och utformning av det material som ska uppställas på platsen. Neutrala och dämpade kulörer som passar in i världsarvsstaden är ett krav.
- Utformning av t.ex. staket, inhägnader, torgbord, marknadsstånd, varuexponering eller kiosker ska utgå från det aktuella stadsrummets karaktär.
- Färg och form ska inte dominera offentlig plats i torg-, park- eller gaturummet.
- Om inget annat framgår under specifika villkor, tillåts endast tillståndsinnehavarens logotyp och information om verksamheten som inte är kopplad till varumärket. Reklam och andra varumärkens logotyper tillåts inte.

Trafik, tillgänglighet och parkering

Ytor för gång- och cykeltrafik ska hållas fria. Endast i undantagsfall får upplåtelsen inkräkta på gång- och cykelvägar som i så fall ska ersättas med alternativa vägar.

- Om byggnadsställning mot fasad krävs på gångbana ska man i de fall det är möjligt alltid göra en säker gångtunnel för gångtrafikanter. Enbart i undantagsfall tillåts att oskyddade trafikanter via skyltning hänvisas till trottoaren på andra sidan gatan.
- I de fall trafiken behöver ledas om ska en ansökan om trafikordningsplan lämnas in till Teknikförvaltningen trafik- och gatuenhet i förväg. Godkänd trafikordningsplan ska finnas och följas.
- Alternativa vägar eller passager förbi hinder ska utformas med god framkomlighet och tillgänglighet. Den alternativa vägen eller passagen ska vara minst 1,2 meter bred för gångtrafik och minst 2,5 meter för gång- och cykeltrafik eller enbart cykeltrafik. Bedömning görs från fall till fall där hänsyn även tas till säkerheten för oskyddade trafikanter och verksamhetens varaktighet.
- Parkering av motorfordon är inte tillåten på den upplåtna platsen utan giltig dispens. Dispens för uppställning av fordon sökes separat. Undantag kan förekomma. Det är generellt inte tillåtet att parkera i anslutning till en upplåten yta.

3.2 Upplysningar

Kontroll av markplatsens skick

Tillståndsinnehavaren rekommenderas att dokumentera platsens skick innan och efter det att marken tas i anspråk. Vid behov kan kommunen genomföra besiktning av markytor efter tillståndsperiodens slut för att säkerställa platsen skick och bedöma eventuella skador som uppkommit i samband med upplåtelse.

Underhållsarbeten

Om kommunen behöver genomföra akuta underhållsarbeten på upplåten yta som medför att upplåtelsen måste avbrytas och material flyttas, har tillståndshavaren inget besittningsskydd, rätt till ersättning eller ersättningsplats

Tillståndshavaren är ersättningsskyldig

Kommunen åtar sig inga kostnader i samband med upplåtelsen. Tillståndshavaren är ersättningsskyldig enligt skadeståndslagen för skador på mark och egendom eller som drabbar tredje man och som vållas uppsåtligen eller av vårdslöshet.

Förlängning

Upplåtelsen gäller för den tid som anges i ditt polistillstånd. Givet tillstånd medför inte automatisk rätt till förlängning. Ansökan om förlängning av upplåtelse ska ske i god tid innan tillståndsperioden löper ut och ska skickas till Polismyndigheten.

Förändring av polistillståndet

Ändringar i tillståndsgiven yta, användningsområde eller tillståndstid kräver nytt polistillstånd. Ansökan görs till Polismyndigheten.

Återkallande av polistillståndet

Om du inte ska nyttja platsen längre ska polistillståndet återkallas. Detta görs till polisen tillsammans med tillståndshavarens organisationsnummer och polistillståndets diarienummer. Tekniska nämnden debiterar enligt utfärdade polistillstånd, även ytor som inte används. Debiteringen avslutas från och med det datum återkallelsen inkommer till polisen.

Ditt tillstånd är personligt

Tillståndsbeviset samt uppgifter om ansvarig anordnare ska alltid finnas på plats och kunna visas upp. Om tillståndshavarens eller ansvarig anordnares kontaktuppgifter ändras ska detta meddelas till polisen. Utarrendering och andrahandsuthyrning medges inte.

Du kan behöva ta bort verksamheten

Kommunen och dess ledningsdragande bolag har rätt att komma åt marken där du har ditt polistillstånd för att utföra arbeten. Du måste då ta bort allting från marken. Tillståndshavaren ansvarar för att meddela ansvariga markupplåtare när allt tagits bort, och om möjligt, kan ställas ut igen. Anmälan om att Region Gotland behöver disponera ytan görs direkt till dig i så god tid som möjligt. Kommunen påtar sig inga kostnader i samband med detta och är heller inte skyldig att anvisa annan plats för verksamheten.

Gasol, ljuslyktor och marschaller

Vill du ha gasolvärmare ska du ha tillstånd från räddningstjänsten. Levande ljus/ljuslyktor får endast placeras på uteserveringars bord. Marschaller eller ljuslyktor får inte placeras i övrigt på/runt upplåten yta. Marschaller och ljuslyktor måste hållas under ständig uppsikt. Hållare och lock ska användas för att undvika stänk och skydda markbeläggningen. Medföljande villkor från räddningstjänst ska följas.

Terrängkörning

Motorfordon får som regel inte framföras på grönytor. Ges markupplåtelse på grönytor med rätt att framföra fordon måste även dispens för terrängkörning sökas via Länsstyrelsen.

Träd

Träd som tillhör Region Gotland ska hanteras med stor försiktighet. Fordon eller tyngre material ska aldrig placeras under trädens kronor (rotzonen). Material får som närmast placeras med två meters avstånd från trädkronans kant. Nyttjande av mark under eller i anslutning till trädkronor måste godkännas av Parkenheten. För permanenta skador på träds grenverk, stammar eller rotsystem som orsakats av tillståndshavaren eller dennes verksamhet ska tillståndshavaren ersätta tekniska nämnden. Ersättning regleras utifrån en ekonomisk värdering av urbana träd i enlighet med Alnarpsmodellen.

Störningar

Tillståndshavaren ansvarar för att i god tid informera närboende, berörda näringsidkare och myndigheter om potentiella störningar eller annan negativ påverkan som kan uppstå från verksamheten/evenemanget. Ljudnivåerna från verksamheten ska följa miljöbalken samt Region Gotlands riktlinjer gällande buller. Enhet Miljö- och hälsoskydd är tillsynsmyndighet gällande ljudnivåer och kan komma att kontakta din verksamhet för tillsyn. För mer information och vägledning se gotland.se/buller.

Övriga tillstånd och lagar

Du kan behöva andra tillstånd för verksamheten, till exempel bygglov. Det är ditt ansvar att se till att alla tillstånd som kan behövas finns och kan uppvisas på plats samt att följa tillämplig lagstiftning gällande verksamheten.

4. Regler och villkor för olika upplåtelseformer

Region Gotland upplåter offentlig platsmark för många olika syften. De generella villkoren täcker många krav och regler men då varje enskild upplåtelseform kommer med skilda förutsättningar så finns behov av särskilda villkor utformade för specifika verksamheter och aktiviteter. Utöver de generella villkoren medföljer också särskilda villkor kopplat till den specifika aktiviteten som markupplåtelsen avser. Nedan beskrivs förutsättningar, krav och villkor som uppställs för de olika upplåtelsekategorierna.

4.1 Försäljningsplatser

Region Gotland upplåter offentlig platsmark för tillfälliga och fasta försäljningsplatser. Tillfälliga försäljningsplatser innebär att platsen ska lämnas efter dagens slut. Fasta försäljningsplatser kräver bygglov och kvarstår på platsen. De fasta försäljningsplatserna ges i första hand till sökanden som har för avsikt att stå uppställda under längre period och året-runt verksamheter. Torghandel regleras i separat ordningsföreskrift. På Östercentrum i Visby tillåts generellt inte uppställning av motorfordon eller beredning och tillagning av livsmedel för försäljning. Detta för att inte störa intilliggande verksamheter. Undantag kan göras i enskilda fall.

4.1.2 Tillfälliga försäljningsplatser

Tillfälliga försäljningsplatser får endast nyttjas inom tillståndsgiven tidsperiod. Anvisade platser för tillfällig försäljning finns vid Östercentrum och Hamnplan i Visby. För övriga platser på Gotland görs bedömning i det enskilda fallet. Möjlig storlek på försäljningsytan kan variera beroende på platsens utformning och förutsättningar.

Särskilda villkor och krav

- Försäljning får bedrivas mellan klockan 08:00-20:00. Platsen får nyttjas från klockan 07:00 för etablering och ska vara avetablerad senast klockan 21:00. Undantag från detta kan ges i särskilda fall.
- Försäljningsanordningar som stånd, bord, tält eller liknande, ska vara prydliga och harmoniera väl med omgivningen. Bedömning av lämplig försäljningsanordning görs i det enskilda fallet.

4.1.3 Fasta försäljningsplatser

Fasta försäljningsplatser ges till försäljningsmoduler såsom kiosker eller matvagnar. De får stå på den upplåtna platsen utan att behöva flytta under tillståndsgiven period. Platsen kan upplåtas under kortare perioder med företräde ges till sökanden som avser nyttja platsen helårsvis. Vid ny ansökan har sökande som tidigare nyttjat platsen företräde före andra sökande, förutsatt att verksamheten har bedrivits i enlighet med uppsatta villkor. Nytt tillstånd bör sökas senast 6 månader innan befintligt tillstånd löper ut, dock tidigast 12 månader innan.

Bygglov kan behövas om försäljningsmodulen, såsom en kiosk, matvagn eller liknande, står mer varaktigt på platsen och inte avlägsnas efter kortare period eller stängning. Kontakta Region Gotlands bygglovsavdelning för mer information.

Särskilda villkor och krav

- Försäljning får bedrivas mellan klockan 08:00-20:00. Undantag kan ges i särskilda fall.
- Om inget nytt tillstånd söks ska tillståndsinnehavaren avetablera platsen inom tillståndsgiven period. När tillståndet löpt ut ska platsen vara avetablerad och marken återställd.

4.2 Tillfälliga och mobila försäljningsplatser: matvagn och foodtruck

En foodtruck är ett fordon med tillrednings- och försäljningsutrymme inuti som med lätthet kan flyttas från en angiven plats till en annan. En matvagn är en släpvagn utan egen framdrift. Produkterna är enklare måltider som serveras på plats. Bodar och kiosker bedöms inte som mobila försäljningsmoduler utan klassas som försäljningsplatser. Platser för mobila försäljningsmoduler upplåts enligt särskild förteckning och/eller karta. För försäljning på andra ytor och övriga Gotland görs bedömning i dialog med handläggare på Offentlig plats.

Andra tillstånd utöver markupplåtelse kan behövas för att bedriva denna typ av verksamhet. Livsmedelshantering ska vara godkänd enligt gällande livsmedelslagstiftning. Tillståndsinnehavaren ska också följa andra föreskrifter och villkor som kan meddelas av annan myndighet gällande till exempel brandsäkerhet, hälsa, miljö och avfall.

Anslutning för vatten, avlopp och avfallshantering ingår ej i upplåtelsen. Varje mobil försäljningsmodul ska hantera detta själva, t.ex. genom ett slutet system. Tömning av grävatten och fettavskiljare ska följa gällande regelverk, för mer information kontakta VA-avdelningen inom Region Gotland.

Som eko-kommun eftersträvar Region Gotland hållbarhet och därför görs urval vid tilldelning av platser med hänsyn till matutbud och hållbarhet. Bedömning görs om hur väl menyn passar med andra intilliggande verksamheter och matleverantörer och om vegetariska eller veganska alternativ finns. Om ekologiska och/eller närodlatade produkter erbjuds samt i vilken utsträckning engångsprodukter används. Från den 1 januari 2024 ska du som driver till exempel restaurang eller annat serveringsställe kunna erbjuda mat och dryck för take away i muggar och matlådor som kan återanvändas.

Vad behöver ansökan innehålla?

Tillsammans med ansökningsblanketten till polisen ska det även skickas med:

- i En beskrivning av tänkt verksamhet. Det ska framgå vilken typ av mat som ska serveras och hur maten ska serveras.
- i Hur foodtruck/matvagn försörjs med el. Används gasol skall även detta framgå. Tillstånd från Räddningstjänsten krävs i det fall totalvolym om 60 liter eller mer förvaras på platsen.
- i Hur avfallsinsamling och bortforsling skall hanteras.
- i Minst två bilder på foodtruck/matvagn som tydligt visar dess utformning. Serveringsluckans placering ska framgå. Fordonet ska ha ett tilltalande utseende och vara i gott skick. I Visby innerstad bör en foodtruck/matvagn ha ett utseende som harmonierar med världsarvet. Dämpade färger är att föredra.

Särskilda villkor och krav

- Ytan som upplåts avser endast uppställningsplats för fordonet. Om kyl för dryck, avfallskärl, gatupratare eller likande kommer att behövas i anslutning till fordonet så måste detta tydliga framgå i ansökan.
- Avfall som uppstår i samband med verksamheten ska tas omhand av tillståndsinnehavaren. Kommunens offentliga avfallskärl får inte användas för avfall som uppkommer från verksamheten. Tillståndshavaren ansvarar att avfall insamlas, sorteras och bortforslas i enlighet med gällande regler för avfallshantering.
- Försäljning får endast ske mellan 08:00-20:00. Platsen får nyttjas från klockan 07:00 för etablering och ska vara avetablerad senast klockan 21:00. Undantag kan göras i enskilda fall.
- Störande lukt, matos och ljud ska i största möjliga mån begränsas.
- Reklambudskap och andra varumärken ska undvikas på eller i anslutning till verksamheten.

4.3 Reklam, varuvisning, information och distribution

Gatupratare eller vepor på stativ ska placeras så att tillgänglighet eller framkomlighet inte begränsas. Vid val av placering tas särskild hänsyn till säkerhet och framkomlighet för funktionsvarierade. Den ska vara i direkt anslutning till verksamheten. Markhandläggare kan i enskilda fall anvisa annan plats efter bedömning av framkomlighet och säkerhet på platsen. Tillstånd ges som regel inte för gatupratare i vägområde. Gatupratare tillåts inte i anslutning till uteservering. Då skall dessa placeras inom den upplåtna yta som uteserveringen avser. Varje verksamhet får ha högst en gatupratare under förutsättning att platsen är lämplig och utrymme finns. Vepor på stativ/beachflaggor i anslutning till

verksamhet tillåts inte. Undantag kan göras för verksamheter med flera entréer om entréerna är riktade mot olika gator. Entrémattor utanför verksamhet tillåts inte med hänsyn till tillgänglighetsperspektiv och gestaltning av det offentliga rummet

Vad behöver ansökan innehålla?

- i Vid ansökan om varuvisning och dekoration måste bilder på material/produkter bifogas polisansökan.
- i Skiss med mått där önskad placering av material/produkter framgår tydligt.

Särskilda villkor och krav

- Gatupratare ska ha rund fot, s.k. City sign-modell. Andra modeller godkänns inte. Maxstorlek 70 x 100 cm.
- Gatupratare får endast stå utplacerad under verksamhetens öppettider, övriga tider ska den avlägsnas från platsen.
- Varuvisning ska placeras i direkt anslutning till butiken/verksamheten och får inte utsträcka sig längre än den egna verksamhetens fastighetsgräns eller butiksytan mot gata. Varuvisningen får endast ställas ut under verksamhetens öppettider, övriga tider ska den avlägsnas från platsen. Storlek på yta för varuvisning regleras efter lokala förutsättningar och möjligheterna kan variera.
- Dekoration får ske utanför butiken/verksamheten. Det kan exempelvis handla om utställning av lykta eller blomkruka och får inte fungera som varuvisning. Marschaller och ljuslyktor måste hållas under ständig uppsikt. Hållare och lock ska användas för att undvika stänk och skydda markbeläggningen. Medföljande villkor från räddningstjänst ska följas. Dekoration ska placeras i direkt anslutning till butiken/verksamheten och får endast ställas ut under verksamhetens öppettider. Övriga tider ska den avlägsnas från platsen.
- Dekoration får inte hindra framkomligheten, ska vara väl synlig och harmoniera väl med omgivningen och intilliggande byggnad. I Visby innerstad ska dekoration även harmoniera med världsarvet.

4.4 Byggskyltar/banderoller, övrig affischering och skyltning

Bedömning av lämplig yta för skyltning görs i de enskilda fallen. I allmänna lokala ordningsföreskrifter för Region Gotland regleras affischering, annonsering och anslag där krav på tillstånd från polismyndigheten krävs vid budskap som vetter mot offentlig plats. Tänk på att skyltar, banderoller, affischering och ljusanordningar kan kräva bygglov.

Vad behöver ansökan innehålla?

- i Bild och tydlig beskrivning av skylt/banderoll/affisch ska bifogas polisansökan.
- i Information om budskap som ska kommuniceras på skylt/banderoll/affisch.
- i Skiss med mått där önskad placering av skylt/banderoll/affisch framgår tydligt.

Särskilda villkor och krav

- Markiser, antenner, flaggor, skyltar eller annat utskjutande föremål får inte sättas upp så att någon del därav skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller in över en körbana på lägre höjd än 4,5 meter. Antenn, girland,

reklamanordning eller liknande får inte spännas över gata eller väg utan tillstånd av polismyndigheten.

- Affischer, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, murar, stolpar, träd eller liknande som vetter mot offentlig plats. Ljusprojicering av text eller bild på väg- eller gångbanor, husväggar, murar, staket, stolpar, träd eller liknande som vetter mot offentlig plats får inte ske utan tillstånd av polismyndigheten. Utplacering av s.k. vippskyltar, andra reklamanordningar eller försäljningsanordningar får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.
- Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser eller andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Tillfällig evenemangsskyltning

Skyltning i samband med evenemang får ske under max 14 dagar före datumet för aktuell aktivitet, dock max fyra veckor. Efter genomfört evenemang ska skyltning tas ned omgående. Skyltytan får uppgå till max 1 kvm per skylt. Bedömning av lämplig yta för skyltning görs i de enskilda fallen.

4.5 Byggetableringar

Vid exempelvis anläggningsarbeten eller byggnationer kan behov av upplag och lagringsytor uppstå. Tillstånd krävs om marken tillhör kommunen. Byggskyltar kan sättas upp inom den upplåtta ytan och får enbart innehålla information om entreprenören, syftet med byggetableringen och webbplats/e-post samt telefonnummer. Byggskyltar får inte placeras så att framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet inskränks på något sätt. Skyltar som vetter mot väg kan komma att behöva tillstånd från Länsstyrelsen, trafikverket och markägarna om annan än kommunen. Tillstånd ska alltid sökas för uppställning av containrar eller insamlingskärl om dessa ställs på offentlig plats.

4.6 Uteserveringar

Uteserveringar är viktiga och ska ges utrymme i vårt gemensamma offentliga rum. Samtidigt är det viktigt att även andra intressen visas hänsyn - bland annat världsarvets kulturhistoriska värden, boendes välbefinnande, räddningstjänstens framkomlighet och tillgänglighet för personer med funktionsvariationer. Här kan du läsa om krav och villkor för uteserveringar som reglerar användningen av de allmänna ytorna och ger råd och stöd i utformning och ansökan om uteservering.

Markupplåtelse för uteservering kan ges för sommar- och vintersäsong eller månadsvis. Verksamheten ska vara öppen och uteserveringen ska vara aktiv för att få upplåtelse för uteservering. Det är alltså inte tillåtet att använda ytan för vinterförvaring för att slippa montera ner uteserveringen under tiden den inte nyttjas aktivt. Om uteserveringen inte avetableras efter tillståndsperiodens slut kan markupplåtelse nekas vid nästa ansökan.

Vad behöver ansökan innehålla?

- i Skiss med mått där önskad placering av uteservering framgår tydligt.
- i Bilder och beskrivning av möblering, inramning, väderskydd och annat material som ska ställas på ytan.
- i Information om uteserveringen kommer att ha alkoholtillstånd

Uteserveringens mått och placering

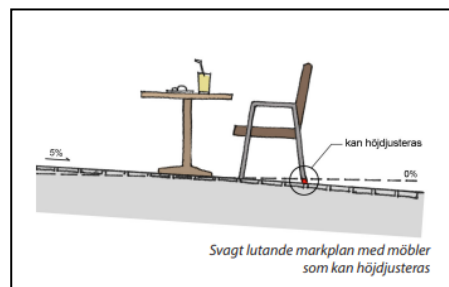
Fri passage kan antingen säkras mot gatan utanför serveringsytan, eller mellan serveringsytan och fasad. Varje plats är unik och ska bedömas utifrån dess förutsättningar. God framkomlighet är av största vikt vid utformningen av en uteservering. Uteserveringen skall inte placeras så att den försvårar framkomlighet för fotgängare cykel- och biltrafik, räddningstjänst eller andra transporter.

- Uteserveringen intill fasad får inte överstiga innermåttens verksamheten
- Fri passage vid gata med fordonstrafik, 3,5 m
- Fri passage vid gångbana, minst 1,5 m
- Fri passage vid cykelbana eller gång- och cykelbana: minst 2,5 m
- Fri höjd under markiser och parasoll ska vara minst 2,3 m
- Hela uteserveringen ska rymmas inom upplåten yta

Markbeläggning och golv

Där marken lutar mer än 5 % eller där markens beskaffenhet är av sådan karaktär att det inte går att möblera direkt på befintligt markunderlag kan du ansöka om att bygga ett upphöjt golv av giftfritt behandlat eller obehandlat virke med FSC eller PEFC-märkning. Golvet bör oljas eller målas i mörk kulör (svart, mörkgrå eller mörkgrön). Det är särskilt viktigt att trafiksäkerhet och framkomlighet för passerande inte försämras vid uppförande av golv.

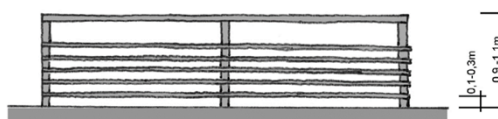
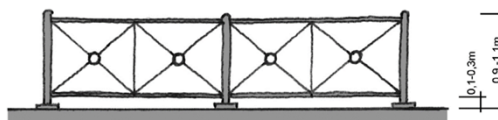
- Vid anläggning av upphöjt trägolv ska ramp anläggas inom upplåten yta.
- Upphöjt trägolv ska tas bort vid tillståndperiodens slut.
- Ramper får max luta 8 %
- Golv och rampers kanter skall tydligt märkas ut, tvärslån skall vara 0,1–0,3 m över mark.

Inramning

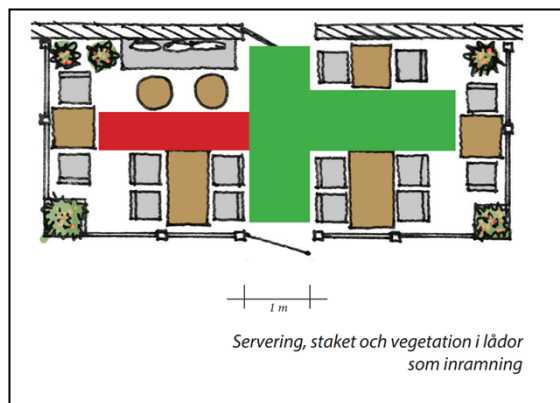
Det finns många sätt att rama in uteserveringar och möjlighet att anpassa avgränsningen efter omgivningen och verksamheten. De krav som ställs på utformningen utgår ifrån

Alkohollagstiftningen, Boverkets byggregler (BBR) om krav på tillgänglighet samt Boverkets riktlinjer och allmänna råd om enkelt avhjälpna hinder. Dessa regler gäller för alla typer av konstruktioner oavsett om de är bygglovspliktiga eller inte. En avgränsning bidrar också till att både gäster och förbipasserande tydligt kan se vilket område som är avsett för uteservering. Frågor om tillgänglighet beaktas vid tillståndsprövningen för markupplåtelse. En uteserverings sidor ska avgränsas av staket eller annan lösning som underlättar för personer med nedsatt

synförmåga att känna sig fram. En tvärslå strax ovanför marken gör det möjligt att känna sig fram och är viktig även då avgränsningen utformas med rep. Avgränsningar ska utformas i en mörk kulör (t.ex. svart, mörkgrå eller mörkgrön nyans) som har en god kontrast för synsvaga. Eftersom uteserveringen ska kunna upplevas av förbipasserande, och serveringens gäster ska kunna se omgivningen, ska inramningen vara luftig i sin utformning. Vindskydd som inramning kan efter enskild bygglovsbedömning godkännas på kortsidorna om de är genomsiktliga och har höjd likställd med normalt staket. Kontakta Region Gotlands bygglovsavdelning vid frågor om vindskydd och staket och eventuell lovplikt. Högre konstruktioner, t.ex. plank, kräver bygglov vilket generellt inte godkänns för uteserveringar på offentlig plats.

- Inramningen ska ha en öppning som är minst 1 m bred.
- Inramningen ska vara lätt att flytta och inte begränsa sikt för förbipasserande.
- Reklam får inte förekomma på inramningen. Verksamhetens logotyp, skyltar med meny och annan information är tillåtet.
- Avgränsningen ska vara 0,9–1,1 m hög och ha en nedre tvärslå 0,1–0,3 m över mark.
- Vid alkoholtillstånd krävs tydlig avgränsning av serveringsytans alla sidor.
- Avgränsningar ska utformas i en mörk kulör med god kontrast.

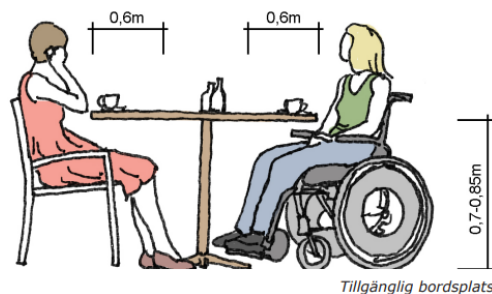
Möbler och möblering

Möbleringen ska göras med hänsyn till framkomlighet och tillgänglighet. Plastmöbler av lättare typ ska undvikas då de är vingliga och har låg hållbarhet. På uteserveringen skall det finnas bord som är tillgängliga för rullstol. Mellan bord ska finnas ett rörelsestråk så att både gäster och personal kan röra sig. Gången skall ej blockeras av t ex parasoller eller värmare.

- Plastmöbler av lättare typ ska undvikas.
- Bord och stolar bör vara tillgängliga för alla och bör inte ha färger eller material som bländar.
- Bord och stolar skall stå löst på marken och vara enkla att flytta.
- Bord som är tillgängliga för rullstol skall finnas. Dessa bord har minst 0,8 m mellan bordsbenen eller en skiva som sticker ut 0,6 m från bordsbenen.
- Mellan borden ska en 1 m brett rörelsestråk finnas.
- Reklam är ej tillåten på möbler.
- Gångar mellan bord får ej blockeras.

Ölika typer av möbler.

Tillgänglig bordsplats

Parasoll och markis

Med fördel bör modeller som är enkla att fällas upp och ner väljas beroende på väderlek och öppettider. På vissa platser kan omgivningen kräva särskild samordning av färgsättningen på uteserveringarnas parasoll, solsegel och markiser för att lyfta fram spektakulära och historiska miljöer. Kontakta gärna Region Gotland inför planering eller inköp av parasoll eller markiser för rådgivning i gestaltnings och bygglovsfrågor. I en bygglovsansökan med endast önskad bedömning av lovplikt bedöms om markisen eller solseglet kräver bygglov.

Alla parasoll, solsegel och markiser ska monteras ner när tillståndet har löpt ut. Om solsegel används skall alla infästningar plockas bort efter tillståndets slut.

- Parasoll, solsegel och markiser ska vara enfärgade. I Visby innerstad skall det vara ljusa eller dämpade färger. Matchande färger till fasaden är önskvärt.
- Reklam får inte förekomma på parasoll, solsegel och markiser. Verksamhetens namn eller logotyp är dock tillåten.
- Alla parasoll, solsegel och markiser ska ha minst 2,3 m fri höjd över uteserveringen.

Bar och serveringsdisk

Likt stolar, bord och markiser ska även bardisken vara en lös möbel. Barer och serveringsdiskar ska redovisas i ansökan, med ritningar över placering, utformning och material. Vid tillståndsperiodens slut ska all utrustning tas bort eller monteras ner. Sidan mot kunderna på bardisken bör vara max vara 1,20 m hög. En del av bardisken bör ha en lägre höjd, max 0,9m som är anpassad för rullstolsburna. Högre konstruktioner kan kräva bygglov, kontakta Region Gotlands bygglovsavdelning för mer information. Bar- och serveringsdiskar får inte skymma viktiga siktstråk för att kunna ge en överskådlighet för att hitta utrymningsvägar på uteserveringen.

- Sidan mot kund bör vara max 1,2 m hög.
- Varumärkesreklam godkänns inte.

4.7 Valbodar

I samband med val kan valbodar ställas upp på offentlig plats. Boden ska placeras i enlighet med den skiss som följer med polistillståndet.

Särskilda villkor och krav

- Bod får max uppta en yta om 10 kvadratmeter.
- Inget annat möblemang får förekomma i anslutning till valboden.
- Hänsyn ska alltid tas till annan verksamhet på platsen.
- Gång- och fordonstrafik får inte hindras att passera det upplåtna området, om inte annat specificeras i Region Gotlands yttrande.
- Gatumöbler som exempelvis soffor, papperskorgar eller trafikskyltar får inte flyttas eller tas bort.
- Markupplåtelse medges för max fem veckor.

4.8 Evenemang

Evenemang som sker på offentlig plats behöver som regel hanteras annorlunda då förutsättningarna för evenemang skiljer sig från andra tillfälliga upplåtelser. De generella villkoren ställs om möjligt men precis som i alla frågor rörande upplåtelse av offentlig plats så måste omständigheterna som helhet bedömas. Varje enskilt evenemang har sina unika förutsättningar och måste därför planeras och villkoras därefter. Då förutsättningarna varierar kan inga generella regler uppställas för evenemang men bedömningen görs med hänsyn till evenemangets påverkan på platsen. Skillnaden mellan evenemang och andra upplåtelser ligger huvudsakligen i hur dessa frågor hanteras och löses. Hänsyn tas gällande framkomlighet men även denna kan behöva begränsas av praktiska eller säkerhetsrelaterade skäl. Region Gotland vill främja möjligheten att genomföra evenemang som bidrar till att utveckla Gotland som ett besöksmål. Det är därför mycket viktigt att stor hänsyn tas till medborgare och verksamheter som påverkas. Det medför dock att kompromisser måste göras då evenemang ofta har stor påverkan på platsen och omkringliggande områden.

5. Kontakter och information

Här hittar du kontaktuppgifter och länkar för ytterligare information, vägledning eller tillstånd som kan vara av intresse i samband med användande av offentlig plats.

Mycket information finns på Region Gotlands webbsida www.gotland.se
Behöver du personlig service kan du ringa 0498-26 90 00.

Polismyndigheten

Webbsida: polisen.se/tjanster-tillstand/tillstand-ansok

Offentlig plats

E-post: offentligplats@gotland.se

Webbsida: <https://gotland.se/trafik-gator-och-parker/tillstand-pa-gatu--och-allman-platsmark/tillstand-for-att-anvanda-offentlig-plats>

E-tjänst för ansökan om torghandelsplats: etjanst.gotland.se/torghandelsplats

Trafik

E-post: trafik@gotland.se

Webbsida: www.gotland.se/trafik-gator-och-parker

E-tjänst för ansökan om trafikplaneringsplan: etjanst.gotland.se/oversikt/overview/1027

Park

E-post: park@gotland.se

Webbsida: gotland.se/trafik-gator-och-parker/parker-och-allmanna-platser

Bygglov

E-post: bygglov@gotland.se

Webbsida: gotland.se/bygglov

Serveringstillstånd

E-post: alkoholtillstand@gotland.se

Webbsida: gotland.se/alkoholservering

Livsmedel

E-post: sblivsmedel@gotland.se

Webbsida: gotland.se/livsmedel

Länsstyrelsen

Webbsida: lansstyrelsen.se/gotland

Trafikverket

Webbsida: trafikverket.se